

Kunngeqarfik Danmarkip naalakkersuisuisa peqatigalugit Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut Amerikamilu Naalagaaffeqatigiit naalakkersuisuisa Atlantikup Avannarpasissuani isumaqatigiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaata illersorneqarnissaa pillugu Kunngeqarfiup Danmarkip Amerikamilu Naalagaaffeqatigiit naalakkersuisuisa 27. April 1951-imi isumaqatigiissutaata (Illersornissaq pillugu Isumaqatigiissut 1951-meersoq) kingusinnerusukut ilassutaasunik isumaqatigiissutitaqartup allannguuteqarnissaa ilassuteqarfiginissaalu pillugit isumaqatigiissut Kalaallit Nunaanni atuutilernissaanut inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Nunanut Allanut, Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Inatsisartunut ilaasortat, Naalakkersuisut aamma Inuiaat Kalaallit ataqqinartut.

Naleqqamiit USA-mik toqqaannartumik sillimaniarnikkut illersornissakkullu suleqateqarneq tapersorsorparput. USA sillimaniarnikkut pissusissamisoortumik suleqatissatut isigaarput. Aamma Kalaallit Nunaat namminiilivippat. Tamanna ukiorpassuarni oqaatigisarparput. Ullumikkullu sulii aalajangiusimavarput.

USA-mik suleqateqarneq tapersorsorparput. Imaanngilarli isumaqatiginninniarnermi angusat maanna isummerfigisassavut iluarigigut.

USA nunatsinnut tunngatillugu annertuunik pisinnaatitaaffeqalerpoq. Inuiaalli Kalaallit pisinnaatitaaffinnut taakkununga aalajangersimasumik iluanaarutissaannik qulakkeeriffigineqanngillat. Peqatigisaanik namminiilivinnerup kingorna aamma atuuttussanik pisussaaffiliisoqarpoq.

Tamanna isumaqatigiissummi oqimaaqatigiinnginnertut isigaarput.

Naleqqamiit Kalaallit Nunaat namminiilivittoq kissaatigaarput. Naalagaaffik kunngeqarfiunngitsoq, nunanik allanik suleqateqartoq. USA-mut ilaanissarput imaluunniit Kunngeqarfik Danmarkimut sulii ilaanissarput kissaatiginngilarput.

Taamaattumik isumaqatigiissut Inuiaat Kalaallit soqutigisaat aallaavigalugit nalilersorparput. Sillimaniarnerput, aningaasaqarnerput siunissatsinnillu nammineq aalajangiisinnaanarput aallaavigalugit.

Siullermilli nersualaarerusuppugut.

Asasara Naalakkersuisoqarfimmi pisortaq Mininnguaq Kleist.

Illit atorfilittallu allat ilungersunartumik inissisimatinneqarsimavusi. Tatineqangaartillusi suliaasaq oqimaatsoq suliarisimavarsi. Tamanna pillugu annertuumik nersualarlusilu qamannga pisumik qujassuteqarfigissavassi.

Politikkikkut sammiviliineq isumaqatiginninniarnermilu angusat politikerit akisussaaffigaat. Qanortoq politikerit aamma namminneq suliaassartik naammassisimasuugalarunikku. Innuttaasunullu.

Nalunngilara amerlasuut toqqissisimasimanngitsut. Ilaat annilaangasarsimapput, allat pakatsisarsimallutik imaluunniit kamassarlutik. Aamma nunaqqatigut sakkortuumik pisuutinneqartarsimapput.

Isumaqatigiinngissinnaavugut. Isumaqatigiinnginnerpulli immitsinnut kanngunarsaanermut atoraangatsigu, ataatsimoornerput nunatta siunissaanut pingaaruteqartoq sanngiillisittarparput.

Naleqqamiit Naalakkersuisut sulinerminni eqqissisimatinnissaat suleqataalluarfiginissaallu sulissutigisimavarput. Sulinermini eqqissisimatitsineq isumaqarsinnaanngilaq uagut qinikkatut inuiatta periarfissaat imaluunniit isumaqatigiisummi maanna saqqummiunneqartumi amigaataasut nipangiutiinnassagigut.

Ullumikkut suliaassarput tassaavoq imarisaanik nassuiaaneq naliliinitsinnillu tunngavilersuineq.

Periarfissaq sivisuumik tikkuartorsimasarput

Tamanna Donald Trumpimik aallartinngilaq. Aamma 2025-mi aallartinngilaq.

2001-imi Naalakkersuisut Siulittaasuusimasoq Jonathan Motzfeldt George W. Bushimut pilluaqqusummik telegrammimik nassiussivoq. USA-p præsidentia akissuteqarluni Pituffimmi sakkutooqarfik pillugu suleqatigiinneq eqqartorpaa. Jonathanip periarfissaq takuaa, nunarput pillugu oqaloqatigiittoqartillugu Kalaallit Nunaata nammineq peqataasinnaanissaa.

2004-mi Igalikumi isumaqatigiissut atsiorneqarpoq. Taamani Hans Enoksen Naalakkersuisut Siulittaasoraat Josef Motzfeldtilu Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisuulluni Danmarkip USA-llu nunanut allanut ministerii peqatigalugit atsioqataapput. Taamanili suleqatigiinnerup aamma Kalaallit Nunaannut iluaqutaasusnaanera paasineqareerpoq.

2015-imi Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen Partii Naleraq sinnerlugu illersornissamut isumaqatigiissutit misissorneqarnissaannik Kalaallillu Nunaata pissarsiaqarnerunissaata

qulakkeerneqarnissaa siunnersuuteqarpoq. Ilinniartitaaneq, annaassiniarneq, attaveqaasersuutit, avatangiisit isertitallu tikkuarpai.

2018-imi mittarfiit pillugit oqallinneq aallartippoq.

Taamani statsministerip Lars Løkke Rasmussenip USA ilisimatippaa, Kinap piginneqataalernissaa akuliulluni pinngitsoortissimallugu. Kalaallit Nunaat tuniniarneqartoq.

Ukioq ataaseq qaangiummat Trumpip Kalaallit Nunaat pisiariniarlugu neqerooruteqarpoq. Oqallinnermi kamaattoqarnerani siunnersuutigaara Kalaallit Nunaata siunissami namminiilivissimasup aningaasaqarnikkut illersornissakkullu patajaatsuunissaa pillugu USA toqqaannartumik oqaloqatigineqassasoq.

USA-mik illersornissaq sillimaniarnerlu pillugit isumaqatigiissuteqarnissaq piviusunngorsinnaanngitsutut oqaatigineqarpoq. USA-mit aningaasanik tigusinissaq nunap tarnianik tunisinertut taaneqarpoq.

Maanna USA-mik illersornissaq sillimaniarnerlu pillugit isumaqatigiissut pigaarput. Aningaasanilli pissarsinissaq qulakkeerneqarsimanngilaq.

2025-mi marsip 4-anni Trump Kongressimi oqalugiarpog. Inuiaat Kalaallit saaffigai, siunissatsinnik nammineq aalajangiisinnaatitaanerput eqqartorlugu, sillimaniarneq pisuunngornerlu pillugit oqalulluni.

Inuiatta periarfissaat oqaloqatigiinnikkut paasisaqarfigerusullugit kissaatigisimagaluarparput.

Marsimi qinersinerup kingorna Trump Jens-Frederik Nielsen pilluaqqumavaa. Jonathanip saaffiginnissuteqarneranit ukiut 25-t missaat qaangiuttut, maanna USA-mit saaffiginnissuteqartoqarpoq. Oqaloqatigiinnissamulli periarfissaq atorineqanngilaq.

Peqatigisaanik taamani Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisunngortussap Vivian Motzfeldtip Kina pillugu oqaatigaa, nuna taanna Kalaallit Nunaannut pingaarteqartoq, »suleqatigiinnerullu nukittorsarnissaanut« qilanaarteqartoq. Kingusinnerusukkut taamani Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq Naaja Nathanielsen oqarpoq USA EU-lu nunatsinni aatsitassanut aningaasaliiumanngippata, Kalaallit Nunaat allanik suleqatissarsiortariaqartoq, ilaatigut Kina eqqaallugu.

Isumaqarpunga politikikkut aqqutigineqartoq USA-mik attaveqarnitta ajornakusoornerulerneranut pissutaaqataasoq.

Januaarip 14-ianni USA, Kalaallit Nunaat Danmarkilu kiisami ministerit akornanni naapippat. Præsidenti sunneruminartoq ersarittoq Kalaallit Nunaannit Danmarkimillu kamassarneqartarnera oqaloqatigiinnissamut periarfissanik annikillisisitsutut isikkoqarpoq. Aalajangerneqarpoq atorfilittat oqaloqatigiinnerit ingerlatissagaat.

Januaarip 21-anni Trump Davosimi oqarpoq allat isumaqarsimagaluartut pissaanini atussagaa, taamaaliussananili. Tassani tamarmik eqqissisimasariaqaraluarput oqaloqatigiinnissarlu anguniarsaralugu.

Januaarip 28-anni atorfilittat ataatsimiittalerput. Februaarimi naalakkersuisooqatigiit Naalakkersuisut piginnaatitsisummik tunivaat. Piginnaatitsineq taanna tunngavigalugu isumaqatiginninniarnerni maanna angusaqartoqarpoq.

Inatsisartut sulinerup ingerlanerani peqataatinneqarnissaat kissaatigisimavarput. Angusat suli sunnerneqarsinnaaneranni ilisimasavut, misilittakkavut isornartorsiutivullu atorneqarsinnaasimagaluarput.

Maanna isumaqatiginninniarnernit naammassipput. Maanna angusat nalilersussavagut.

Innuttaasut utaqqiinnarput

Naalakkersuisut Washingtonimut, Københavnimut Bruxellesimullu angalasarneranni innuttaasut allannguutinik neriorsuutigineqarsimasunik utaqqiinnarput.

Inuussutissarsiortut atugassarititaasa pitsaanerulernissaat. Aalisarnermut inatsimmik pinngitsoorani soraarnerussutisiassanut ileqqaartarnermik allannguinnissaq. Innuttaasut aningaasaqarnikkut periarfissaqarnerulernissaat.

USA-mut pissutsit pissutigalugit suliassat allat utaqqisariaqarnerat uteqattaartumik nassuiaatigineqarpoq. 2026-mi februaarimi ukiakkut ataatsimiinnerup nanginnera unitsinneqarpoq, pissutsit Naalakkersuisunit tamakkiisumik aallunneqartariaqarnerat innersuussutigalugu.

Akiligassalli takkuttuarput. Akillu qaffakkiartuaarput. Suliffissaqartitsinissamik, inissianik pisortallu sullissinerannik pisariaqartitsineq uninngilaq.

Piffissami tassani NunaGreenip suliniutaa unittoorpoq. KAIR ingerlatsinermini annertuumik amigartooruteqarpoq.

ESANI-p aningaasaqarnikkut ajornartorsiutai ingerlatsinerata aaqqissuussaananeranut attuumassuteqartut erserput.

Isornartorsiuiunerput tassaavoq ajornartorsiutit alliaartortillugit Naalakkersuisut iliuuseqannginnerat. Tamanna aningaasaqarnikkut akisussaassuseqarnertut piffissaagallartillugulu iliuuseqarnertut taaneqarsinnaanngilaq. Akiligassaq akileraartartunut ingerlateqqinneqarpoq.

Taamaattumik isumaqatigiissutip aningaasaqarnikkut imarisaa aalajangiisuulluinnarpoq. Upernavimmi, Ummannami imaluunniit Ittoqqortoormiini ilaqutariinnut, nunatta

nunarsuarmioqatigiinnut pingaaruteqarnera aatsaat ulluinnarni periarfissanik pitsaanerusunik kinguneqarpat malugineqarsinnaasumik naleqassaaq.

Ilinniarnissamut suliffissanullu periarfissat amerlanerusut. Attaveqaasersuutit pitsaanerusut. Aningaasaqarnikkut toqqissisimaneq annertunerusoq. Allanik isumalluuteqarnerup annikinnerunissaa.

Taakkuuku ataqatigiinnerat Naleqqamiit tikkuarnikuugigut. Taannalu aallaavigalugu isumaqatigiissut nalilersorparput.

USA-mut pisinnaatitaaffiit annertuut

Isumaqatigiissut USA-mut Pituffimmi suliat annertusineqarnissaannut kiisalu Narsarsuarmi Mestersvigmilu illersornissaqarfinnik pilersitsinissamut periarfissiivoq. Nunaminertat allat aamma isumaqatigiissutigineqarsinnaallutik.

USA-p sakkutuuisa, timmisartuisa umiarsuilu nunatsinnut isersinnaanerat annertusineqarpoq. Aamma imartatsinnut killeqarfiup iluaniittunut immap iluatigut isersinnaatitaapput. Golden Dome isumaqatigiissutip tunngavianut ilaavoq.

Peqatigisaanik naalagaaffiit allat sakkutooqarnerat kiisalu nunanit allanit aningaasaliisartut aalajangersimasut suliaasaqarfinni mianernartuni sunniuteqarsinnaanerat killilerneqarput.

Pisinnaatitaaffiit taakku nunatsinnut pingaaruteqarput.

Immap naqqatigut angalasinnaatitaaneq USA-p atomip nukinganik atuillutik aqqartartuinut aamma atuuppoq. Taakkununga ilaapput aqqartartut atomimik sakkullit.

Iisersinnaatitaanermut aalajangersakkami nutaami aqqartartut taakku immikkut ilaatinneqannginnissaanik allassimasoqanngilaq.

1968-imi allakkatigut paarlaasseqatigiinneq suli isumaqatigiissutitut tunngaviusunut ilaavoq. Isumaqatigiissummili Kalaallit Nunaata qanoq nakkutilliinissaanik allaqqasoqanngilaq, nunatta eqqaani aqqartartut atomimik sakkullit sumiinnerannik misissuisinnaatitsisumik.

Inerteqqut innersuussutigiinnarlugu malinneqarneranik nammineerluta nakkutilliisinnaalinngilagut.

Paasissutissanik amigaateqarneq aamma Golden Domemut atuuppoq.

Aaqqissuussaq tamarmiusoq naggataatigut qanoq isikkoqassanersoq qanorlu atorneqassanersoq suli tamanut ilisimatitsissutigineqanngilaq. Ilaatigut pilersaaruteqarpoq naatsorsuutigineqartunillu peqarluni.

Tamannali isumaqanngilaq aaqqissuussaq naammassineqarsimasoq, Kalaallit Nunaannullu kingunerisassai ilisimaneqartut.

Taamaakkaluarteq Naalakkersuisut isumaqatigiissut Golden Domemik imaqarteq atsiorereerpaat.

Innuttaasut imarisaanik ilisimatinneqannginneranni tunngavissaanut akuersisoqareerpoq.

Siunissami qanoq annertutigisumik peqataatinneqassanerluta, imaluunniit qanoq annertutigisumik paasitinneqassanerluta, tamakkiisumik ilisimanngilarput.

Aaqqissuussinerup Kalaallit Nunaanni atomimik sakkunik inissiisoqarnissaa nassatarippagu, 1968-imi allakkatigut paarlaasseqatigiinnermut akerliulissaaq.

Angusani maanna isummerfigisassatsinni tamanna annertuumik nalornissutaavoq.

Avatangiisinut mianerinninneq salinissamut qulakkeerutaanngilaq

Avatangiisit pillugit isumaqatigiisummi 1991-imi tunngaviusut aamma 2004-mi avatangiisit pillugit nalunaarut innersuussutigineqaqqipput.

Avatangiisinut mianerinninnerit taakku siusinnerusukkut isumaqatigiissutitut tunngaviusunut ilaareerput. Uteqqinneqarput, uteqqinneqarnerisali ajornartorsiutit qangali atuuttut aaqqinngilaat.

Aalajangersagaq USA-mut pisussaaffiliivoq avatangiisinut ajoqusiinermik pinaveersaartitsissutissanik siunnersuuteqassasoq, siusinnerusukkullu isumaqatigiissutitut tunngaviusunik mianerinnilluni. Isumaqatigiissut naapertorlugu mingutsitsisoqannginnissaa avatangiisinullu piumasaqaatitta malinneqarnissaat tamakkiisumik qulakkeerneqanngillat. Aamma salinermut aningaasartuutit tamaasa USA-p akilissagai qulakkeerneqanngilaq.

Camp Century sulii sermip ataaniippoq, qimatat ilanngullugit. 1991-imi isumaqatigiissut aamma 2004-mi avatangiisit pillugit nalunaarut tamatuma kingorna pilersinneqarput. Saliisoqarnissaanik qulakkeerinnissimanngillat.

Tamanna piviusuuvoq, peqatigisaanillu nutaanik suliaqartoqarnissaanut periarfissiisoqarpoq.

Kinguaariit tulliuttut avatangiisinut ajornartorsiummik sulii aaqqinneqanngitsumik akiligassamillu qimatsivigissavagut. Isumaqatigiissutip USA-p akiliinissaa qulakkiinngilaa.

Innuttaasut ulluinnarni inuunerannut mianerinninnissap allaatigineqarnerani aamma apeqquusiisoqarpoq: sapinngisamik annertunarpaamik. Tamanna sakkutuut isersinnaatitaanerat innuttaasut ulluinnarni inuunerannut akornusersuutaassannginnissaanik qulakkeerutaanngilaq.

Mianerinninnissamut pisussaaffeqarneq angusassamillu aalajangersimasumik qulakkeerinninneq assigiinngillat. Assigiinngissut taanna isumaqatigiisummut naliliinitsinni aalajangiisuulluinnarpoq.

Pisinnaatitaaffinnut akiliuteqarnissaq qulakkeerneqanngilaq

Naalakkersuisut suliffeqarfiit kalaallinit pigineqartut erseqqissarpaat. Taaguulli taanna kisimi tunngavigalugu ilisimaneqarsinnaanngilaq suliffeqarfiit kimit pigineqarnersut, kina aalajangiisarnersoq kinalu sinneqartoorutiniq pissarsisussaansoq.

Neriorsuut tamanna siornatigut tusareerparput. 2020-mi Demokraatit aamma Pituffimmi sullissinissamik isumaqatigiissuteqarnermut peqataapput. Isumaqatigiissut kalaallit qallunaallu ingerlatseqatigiiffiannut tunniunneqassasoq.

2022-mi ingerlatseqatigiiffimmut taamani Inuksummik ateqartumut, kingusinnerusukkut Inusummik ateqalersumut, tunniunneqarpoq. Ingerlatseqatigiiffik qallunaat amerikamiullu piginnittuuffigaat. 51 procentii Permagreenimit pigineqarput, qallunaaq Per Aarsleff piginneqataassutsinik amerlanerpaanik piginnittuulluni. Sinneruttut 49 procentit amerikamiut Vectrusimit nunatsinnut nalunaarsorsimasoq ingerlatseqatigiiffik aqqutigalugu pigineqarput.

Amerikamiut piginneqataasut Nuummi advokatfirma aqqutigalugu nalunaarsorsimapput. Kalaallit Nunaanni adresseqarneq Inuiaat Kalaallit piginnittuunissaannut sunniuteqarnissaannullu qulakkeerutaanngilaq.

Maanna allassimasoqaqqippoq USA sapinngisamik annertunerpaamik kalaallinit pilersuineqassasoq.

Qallunaalli suliffeqarfii aamma Kalaallit Nunaanni nalunaarsorsimasut ingerlatseqatigiiffiit aqqutigalugit suliassanik pissarsisinnaapput. Aalajangersagaq kisimi qulakkeerutaanngilaq suliassat inuiannit pigineqartunut suliffeqarfinnut tunniunneqassasut imaluunniit sinneqartoorutit Kalaallit Nunaanniiginnassasut.

Suliffissat ilinniartissallu naleqarput. Inuiattali pissarsiaat aamma piginnittuunermut, aalajangiisinnaanermut isertitaqarnermullu tunngapput. Uagut sulisuuinnarlutalu isiginnaartuunnassagutta, allat suliffeqarfimmik piginnittuullutik, angusat naammaginangillat.

Nunarput isumaqatigiissummut naleqalersitsisuuvoq. Nuummi adresseqarneq periarfissanillu neriorsuineq naammangilluinnarput inuiatta pissarsiaqataanissaannik qulakkeerinissamut.

Tamatuma saniatigut sullissinissamik isumaqatigiissut tassaavoq suliarineqartunut akiliut. Suliffeqarfik sullissisussaavoq, sulisuminut akissarsisitsisussaalluni aningaasartuutinillu matussusiisussaalluni.

Tamanna nunatta atugassiissutigineqarneranut USA-llu sakkutooqarnikkut pisinnaatitaaffilerneqarneranut inuiatsinnut immikkut akiliuteqartoqarnissaanit allaaneruvoq.

Isumaqatigiissummi pisinnaatitaaffinnut akiliutitut Nunatta Karsianut ukiumoortumik aalajangersimasumik akiliuteqartoqarnissaa qulakkeerneqanngilaq. Sakkutooqarfinnut attartornermut akiliuteqartoqarnissaa isumaqatigiissutigineqanngilaq. Kalaallit sinerissamut nakkutilliisoqalernissaat, annaassiniarnermi qulimiguulinnik nutaanik pissarsinissaq imaluunniit umiarsualiviit qulimiguulinnullu mittarfiit pitsaanerulernissaat ataatsimut aningaasaliiffigineqanngillat.

Pisinnaatitaaffinnut nutaanut akiliutissatut qulakkeerneqartoq tassaavoq: NUL.

Tamanna NATO-mik imaluunniit nunanik USA-p sakkutooqarneranut akiliuteqartartunik innersuussinikkut nassuiarneqarsinnaanngilaq.

Isumaqatigiissuteqartoqartarpoq USA-p sakkutooqarnikkut isersinnaatitaanermut sakkutooqarfinnullu toqqaannartumik akiliuteqarfigisaanik. Aamma isumaqatigiissuteqartoqartarpoq isersinnaatitaaneq nunamut pineqartumut aningaasaqarnikkut tapersiissutinik ineriartortitsinermullu aningaasaliissutinik ilaqartillugu. Taamaattumik akissarsiarineqartoq toqqaannartumik akiliutaasinnaavoq imaluunniit aningaasaqarnikkut ineriartortitsinermut toqqaannanngitsumik tapiissutaasinnaalluni.

Nuna sakkutooqarfusoq aningaasaqarnikkut ineriartortitsinissamik pisariaqartitsippat, tamanna suleqatigiinnermut tamarmiusumut ilanngunneqarsinnaavoq. USA-p nunanik allanik isumaqatigiissutimigut tamanna takutissimavaa.

Piumasaqaatit isumaqatigiissummiit isumaqatigiissummut assigiinngillat. USA-li sakkutooqarnikkut pisinnaatitaaffinnut taarsiullugu akiliuteqanngisaannassasoq imaluunniit aningaasaqarnikkut tapiissuteqanngisaannassasoq nalinginnaasumik tunngaviunngilaq. Taamaattumik NATO-mik innersuussiinnarnikkut maanna angusat nassuiarneqarsinnaanngillat.

Kalaallit Nunaannut tunngatillugu aamma periarfissaq eqqartorneqarsimavoq. 2018-imili USA-p siunertanut nalunaarummi nunatsinni mittarfinnut aningaasaliisinnaaneq ammaappaa. Taamani periarfissaq Naalakkersuisunit tikilluaqquneqarpoq.

Taamaattumik isornartorsiunerput angusanut aalajangersimasunut tunngavoq. Aningaasaqarnikkut periarfissat eqqartorneqarsimasut aamma USA-p isumaqatigiissummi matumani aningaasaqarnikkut pisussaaffigilikkat assigiinngissutaannut tunngavoq.

Nunatta inissisimanera naleqarpoq. Nunatsinnut isersinnaatitaaneq naleqarpoq. Aamma USA-mut naleqarpoq nunarsuup pissaanilissui unammillertigisai peqataatinneqannginnissaat.

Peqatigisaanik isumaqatigiissutip aningaasaliissutinik aalajangersimasunik tigusinissatsinnut periarfissavut killilerpai.

USA aalajangersimasunik pisinnaatitaaffeqalerpoq. Inuiaalli Kalaallit taakkununga naapertuuttumik akiliuteqartoqarnissaanik qulakkeeriffigineqanngillat.

Naleraq namminiilivinnissamik sulissuteqarniarmat naalakkersuisooqatigiilernissamik isumaqatiginninniarnernut peqataatinneqanngilaq. Maanna naalakkersuisooqatigiit taakkorpiaat Kalaallit Nunaannut namminiilivissimasumut pisussaaffiliinissaq akuerisimavaat.

Naliliinerput naapertorlugu angusani takuneqarsinnaavoq namminiilivinnissaq aningaasaqarnikkullu nammineeirluni iliuuseqarsinnaanissaq politikkikkut siunnerfiusimanngitsut. Nunatta pingaaruteqarnera sakkutooqarnikkut pisinnaatitaaffinngortinneqarpoq, innuttaasulli aningaasaqarnikkut pissarsiaqataanissaat naapertuuttumik qulakkeerneqanngilaq.

Tamanna naalakkersuisooqatigiit politikkikkut akisussaaffigaat.

Namminiilivinnerup kingorna pisussaaffiit

Isumaqatigiissutip naaffissaa ullulerneqanngilaq. Allannngortitsisoqassappat illuatungeriit tamarmik akuersisariaqarput.

Taamaallutik Inuiaat Kalaallit piffissamik killeqanngitsumik pituttorneqassapput, illuatungeriit allamik isumaqatigiissuteqanngippata.

Danmark Kalaallit Nunaallu ataatsimoorlutik pisussaaffeqarput Kalaallit Nunaat namminiilivissimasooq NATO-miiginnassasoq qulakkiissallugu. Pisariaqarpat nammineq ilaasortaanissamik qinnuteqassaaq. Aamma Danmarkip isumaqatigiissut manna illersornissamullu isumaqatigiissutit allat naapertorlugit pisinnaatitaaffii pisussaaffiilu tigussavai.

Tassa siunissami kalaallit naalagaaffiata sillimaniarnikkut pisussaaffissai maanna aalajangiiffigineqarput.

Tamanna maluginiagassaavoq, USA-p Kalaallit Nunaata namminiilivinnissaa akuerinngisaannassagaa siusinnerusukkut Naalakkersuisunit oqaatigineqareersorlu. Maanna USA nammineeirluni isumaqatigiissummut namminiilivinnissamik erseqqissumik qulakkeerinnittumut atsioqataavoq. Trumpip Kongressimi oqalugiarnerni siunissatsinnik nammineq aalajangiisinnaatitaanerput oqaatigimmagu tamanna aamma erseqqippoq.

Imminulli aalajangiisinnaatitaanerput atsiornikkut tassuuna pinngilaq.

2009-mi Namminersorlutik Oqartussat pillugit inatsimmi Inuiaat Kalaallit namminneq aalajangiisinnaatitaasutut akuerineqareerput, Danmarkillu aaqqissuussineq Naalagaaffiit Peqatigiinnut ilisimatitsissutigaa.

USA-p § 21 illersornissamut isumaqatigiisummi eqqaaneqarnera nutaamik pisinnaatitaaffilinngilaatigut.

§ 21 naapertorlugu namminiilivinnissaq Inuiaat Kalaallit aalajangissavaat. Piviusunngortinnissaanut isumaqatiginninniarnert, Inatsisartut akuersinerat, Kalaallit Nunaanni innuttaasunik taasititsineq Folketingillu akuersinera pisariaqarput.

USA periusissami tassani akuersisussaanngilaq.

Taamaattumik namminiilivissinnaatitaanitta innersuussutigineqarnera kisimi Inuiaat Kalaallit nutaamik pissarsiaattut naatsorsuunneqarsinnaanngilaq. Nutaartaapput naalagaaffiup pilersussap tigusassaattut peqatigisaanik isumaqatigiissutigineqartut pisussaaffiit.

Isumaqarpugut innuttaasut isumaqatigiisummut matumunnga immikkut isummernissaat pitinnagu taama annertutigisunik sivistigisumillu atuuttussanik pisussaaffiliineq tamat oqartussaaqataanerannut ajornartorsiutaasoq.

Naalakkersuisooqatigiit Naalakkersuisunut piginnaatitsinerat Inatsisartuni amerlanerussuteqartunit tunngaveqarpoq. Tamatumali assignngilaa innuttaasut angusamut naammassineqarsimasumut namminiilivinnerullu kingorna kingunerisassaanut toqqaannartumik akuersinerat.

Meeqqagut ernuttagullu maanna aalajangiussatta kingunerinik inuussapput.

Taamaattumik Naleqqamiit kissaatigaarput Inatsisartut inaarutaasumik akuersinissaat sioqqullugu isumaqatigiissutip imarisaa pillugu innuttaasut taasitinneqassasut.

Tamatuma siorna isumaqatigiisummi pisinnaatitaaffiit, pisussaaffiit aningaasaqarnikkullu kingunerisassat pillugit sukumiisumik paasisitsiniaasoqassaaq. Aamma namminiilivinnerup kingorna atuuttussatut pisussaaffiit pillugit. Innuttaasut paasisutissanik naammattunik tunngaveqarlutik isummersinnaasariaqarput.

Soorlu Namminersulernitsinnut ikaarsaarnermi innuttaasut isummertinneqartut.

Naleqqap naliliinera

Naleqqamiit USA-mik sillimaniarnikkut illersornissakkullu suleqateqarnek tapersorsorparput. Isumaqatigiisummi suleqatigiinnissaq tunngavioq tapersorsorparput. Naalakkersuisulli angusaat isornartorsiorpavut.

USA sakkutooqarnikkut annertuunik atorunnaarfissalerneqanngitsunik pisinnaatitaaffeqalerpoq.

Inuiaat Kalaallit pisinnaatitaaffinnut taakkununga aalajangersimasumik aningaasanik akiliuteqartoqarnissaanik qulakkeeriffigineqanngillat.

Kalaallit pilersuisut innersuussutigineqarnerat qulakkeerutaanngilaq Inuit piginnittuunissaannut sinneqartoorutinillu pissarsiaqataanissaannut.

Avatangiisinut aalajangersakkat qulakkeerutaanngillat ajornartorsiutit qangali atuuttut aaqqinnegarnissaannut imaluunniit USA-p akiligassamik tamarmiusumik akiliinissaanut.

Golden Domep imarisai nunatsinnullu kingunerisassai sulit tamakkiisumik tamanut ilisimatitsissutigineqanngillat.

Siunissamilu naalagaaffik namminiilivissimasoq pisussaaffinnik annertuunik tiguseqquneqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut nalilersorparput.

Inuiaat Kalaallit tungaanniit suleqatigiinnerup nalinganut aamma ilaapput ulluinnarni toqqissisimaneq, ineriartorneq aningaasaqarnikkullu nammineersinnaaneq.

Taamaattumik ukiorpassuarni illersornissakut suleqatigiinneq inuiatsinnut aalajangersimasunik pissarsissutaasussatut isigisimavarput.

Isumaqatigiissut aqqutigalugu USA nunatta pingaaruteqarneranik iluaquteqarluni pisinnaatitaaffinnik pissarsivoq. Inuiaalli Kalaallit aningaasaqarnikkut naapertuuttumik pissarsinissaat qulakkeerneqanngilaq.

Tamanna isumaqatigiissummi oqimaaqatigiinnitsutut isigaarput. Tamannalu isornartorsiuinitsinnut tunngaviuvoq.

Taama annertutigisunik pisussaaffiliisoqarmat kissaatigaarput Inuiaat Kalaallit sukumiisumik paasitinneqareermikkut isumaqatigiissutip imarisaa innuttaasunik taasititsinikkut isummerfigissagaat.

Qujanaq.